Zarządzanie migracjami z korzyścią dla wszystkich

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji

Styczeń 2012

INFORMACJE OGÓLNE

Założona w 1951 roku Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) jest główną organizacją międzyrządową zajmującą się migracjami. IOM rozwija się dynamicznie i obecnie zrzesza rządy 132 krajów. Dodatkowo 17 państw i wiele organizacji międzynarodowych i pozarządowych posiada status obserwatora IOM. Budżet organizacji na rok 2008 wyniósł ponad miliard USD, co pozwoliło na sfinansowanie ponad 2 000 programów oraz zatrudnienie ponad 6 690 pracowników w ponad 440 biurach IOM działających w ponad 100 krajach.

Celem IOM jest promowanie uporządkowanej migracji, z poszanowaniem praw człowieka, dla dobra wszystkich. By go osiągnąć IOM oferuje usługi i doradztwo dla rządów i migrantów.
Na mocy swego mandatu IOM działa na rzecz zarządzania migracjami w sposób uporządkowany i humanitarny, promowania współpracy międzynarodowej w dziedzinie migracji i ułatwiania znajdywania praktycznych rozwiązań dla problemów migracyjnych. Udziela również pomocy humanitarnej migrantom w potrzebie, zarówno uchodźcom, osobom przesiedlonym, jak i innym przemieszczającym się ludziom. Konstytucja IOM wyraźnie podkreśla wzajemny związek między migracją a rozwojem ekonomicznym, społecznym i kulturowym oraz uznaje prawo do swobodnego przemieszczania się osób.

Działalność IOM obejmuje cztery zagadnienia dotyczące zarządzania migracjami: migracja i rozwój, wspieranie migracji, regulowanie migracji oraz środki podejmowane w przypadku migracji przymusowej. Pośród działań przekrojowych należy wymienić promocję międzynarodowego prawa migracyjnego, prowadzenie debat i wypracowywanie zaleceń dotyczących polityki migracyjnej, ochronę praw migrantów, działania dotyczące zdrowia oraz zapobiegające dyskryminacji na tle płci w kontekście migracyjnym.

MIGRACJE I ROZWÓJ

Związki pomiędzy państwami i ich społecznościami żyjącymi za granicą stanowią ważny element rozwoju społeczno-gospodarczego. Celem IOM jest wykorzystanie potencjału rozwojowego, jaki oferuje migracja z korzyścią dla indywidualnych migrantów i całych społeczeństw. Poprzez swoje działania IOM promuje dialog międzynarodowy oraz badania i programy nakierowane na wypracowanie polityki migracyjnej i zwiększenie kompetencji administracji państwowej.

Podejmowane są inicjatywy na rzecz jak najlepszego wykorzystania transferów pieniężnych przekazywanych do kraju pochodzenia, budowania kapitału ludzkiego poprzez programy migracji zarobkowej, powrotów i reintegracji wykwalifikowanych obywateli, podnoszenia kwalifikacji pracowników administracji państwowej oraz wsparcia i aktywizacji migrujących kobiet.

WSPIERANIE MIGRACJI

Mobilność jest cechą charakterystyczną współczesnego świata. Zintegrowane rynki światowe, powstanie sieci ponadnarodowych i szybki rozwój technologii komunikacyjnych sprzyjają większej mobilności pracowników, zarówno wykwalifikowanych, jak i niewykwalifikowanych, a także studentów, stażystów, turystów oraz całych rodzin.

Struktura społeczna i demograficzna społeczeństw uprzemysłowionych stwarza zapotrzebowanie na pracowników i profesjonalistów z zagranicy. Kraje, które chcą zapewnić konkurencyjność swojej gospodarki nie mogą pozwolić sobie na ignorowanie potrzeby zmian, mimo że występująca na dużą skalę migracja zarobkowa często wymaga dość trudnych dostosowań. Wprowadzanie ułatwień dla migracji zarobkowej może stanowić najkorzystniejsze rozwiązanie dla wszystkich zainteresowanych stron.

IOM zapewnia doradztwo w zakresie formułowania polityki migracyjnej oraz pomoc techniczną dla administracji państwowej w dziedzinie regulowania migracji zarobkowych oraz innych przepływów migracyjnych. Realizuje również programy, które wspierają rządy i migrantów w procesach selekcji i rekrutacji, nauki języka i upowszechniania wiedzy o kraju przyjmującym, usług konsularnych, szkoleń, integracji i powrotu.

Usługi są dopasowywane do danego programu i świadczone na każdym etapie procesu kwalifikacyjnego, od momentu pozyskiwania informacji i składania aplikacji poprzez rozmowę kwalifikacyjną i decyzję o przyjęciu, a także po jego zakończeniu.

IOM dokonała poprzedzającej imigrację oceny stanu zdrowia ponad 1,5 miliona osób na całym świecie. Organizacja zapewnia migrantom pomoc logistyczną, w tym pomoc w transporcie.

REGULOWANIE MIGRACJI

Rządom i społeczeństwom zależy na wiedzy, kto chce wjechać na ich terytorium. W tym kontekście podejmowane są działania, które uniemożliwiają wjazd osobom nieposiadającym do tego prawa. Jednocześnie upraszczane są procedury wjazdu dla tych, którzy mają do tego prawo. IOM pomaga rządom w opracowywaniu i wdrażaniu polityk, prawodawstwa i mechanizmów administracyjnych w zakresie migracji. Zapewnia pomoc techniczną i szkolenia dla pracowników administracji rządowej na temat zarządzania granicami, systemów wizowych, regulacji wjazdu i pobytu na terenie danego państwa oraz gromadzenia i wykorzystywania danych biometrycznych.

Wszystkie rządy są zainteresowane zastąpieniem nieregularnego napływu migrantów przepływem uporządkowanym. IOM oferuje szeroki zakres programów mających na celu zwalczanie przemytu i handlu ludźmi, od prewencji po pomoc ofiarom. IOM realizuje między innymi programy, które umożliwiają dobrowolny powrót i reintegrację osobom przesiedlonym lub innym migrantom, którzy nie mają możliwości samodzielnego powrotu, uwzględniając jednocześnie uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnych.

MIGRACJE PRZYMUSOWE

Uchodźcy i osoby przesiedlone tworzą grupę „osób przemieszczających się", która zasługuje na szczególną uwagę. IOM stara się aktywnie pomagać uchodźcom w czasie i po zakończeniu wydarzeń kryzysowych, takich jak te, które miały miejsce w Kosowie czy w Timorze. Co roku IOM ułatwia przesiedlenie tysiącom uchodźców, dla których zamieszkanie w nowym kraju wydaje się jedynym rozwiązaniem długoterminowym.
IOM jest regularnie proszona o pomoc w rozwiązywaniu problemów dotyczących osób wewnętrznie przesiedlonych, kombatantów wojennych, ofiar czystek etnicznych oraz ludności przebywającej na obszarach znajdujących się w fazie przejściowej lub w fazie odbudowy. IOM powierzane jest również zadanie odnajdywania i udzielania pomocy rozproszonym obywatelom uprawnionym do głosowania we wzięciu udziału w wyborach i referendach. IOM posiada także wiedzę i doświadczenie w realizacji programów dotyczących odszkodowań i roszczeń powojennych.

BADANIA I ANALIZY

Analizy i badania naukowe stanowią podstawę do zrozumienia procesów migracyjnych, tworzenia skutecznych programów oraz wypracowania praktycznych rozwiązań. Podstawową funkcją IOM jest dostarczanie informacji na temat ogólnych tendencji, ale też konkretnych wyzwań i możliwości, jakie otwiera migracja. Publikacje IOM zapewniają dogłębne zrozumienie wszystkich zagadnień dotyczących zarządzania migracjami. Wydawany co dwa lata raport *World Migration* jest podsumowaniem ogólnych trendów migracyjnych i wywoływanych przez nie wyzwań politycznych na skalę światową. Raport z 2005 roku poświecony był bilansowi strat i zysków międzynarodowych migracji. Jest on dostępny na stronie internetowej www.iom.int.

IOM kładzie szczególny nacisk na znajomość, rozpowszechnianie, a także wdrażanie międzynarodowego prawa migracyjnego. W ogólnym zarysie IOM zapewnia programy szkoleniowe dla administracji rządowej i innych partnerów stanowiące część modelu zarządzania migracjami. U podstaw wszystkich działań IOM leży przestrzeganie praw i obowiązków migrantów, wrażliwość na łamanie praw kobiet, jak również na wszystkie zdrowotne implikacje wynikające z procesów migracji.
W budowaniu przejrzystych modeli zarządzania migracjami szczególnie ważną rolę odgrywają regularne konsultacje międzyrządowe. IOM logistycznie wspiera tego typu procesy w Ameryce Pn. i Pd., Europie, Afryce, a także w Azji. Działania te mają na celu zacieśnienie współpracy międzynarodowej, promowanie wymiany informacji i doświadczeń oraz budowanie wzajemnego zaufania. Organizowany przez IOM Międzynarodowy Dialog na temat Migracji stanowi forum dla międzyrządowej debaty o polityce migracyjnej, która sprzyja głębszemu zrozumieniu wszystkich kwestii dotyczących migracji i wzmacnia współpracę międzynarodową na poziomie globalnym.

Siedziba główna IOM
17 route des Morillons •
C.P. 71 • CH-1211
Genewa 19 •
Szwajcaria
Tel: +41.22.717 91 11 • Fax: +41.22.798 61 50 •

IOM International Organization for Migration